

KORRALDUS

19. märts 2025 nr 1-3/25/60

Loa andmine kormoranide sihipäraseks heidutuseks Pärnu jõel erinevate metoodikatega

1. OTSUS

Lennundusseaduse § 4¹ lg 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 25.08.2022 korralduse nr 229 „Lennupiirangud õhusõidukitele ja geograafilised alad mehitamata õhusõiduki lendamise piiramiseks“ punkti 2; Vabariigi Valitsuse 26.08.2022 määruse nr 81 „Lennupiirangute alas või geograafilises alas või ajutises geograafilises alas lendamiseks loa taotlemise ja selle andmise kord ning loa andja määramine“ § 6 lõike 1 alusel, lähtudes p-s 2 esitatud asjaoludest, p-s 3 esitatud kaalutustest, tuginedes p-s 3 viidatud õigusnormidele ning võttes aluseks Keskkonnaministri 30.09.2020 määruse nr 47 „Keskkonnaameti põhimäärus“ § 10 lõike 2 punkti 12, otsustan:

1. anda MTÜ Eesti Vee-elustiku Seltsile ja tema poolt volitatud isikutele luba:
 - 1.1. Pärnu jõe hoiualal ja sellega piirneval alal Pärnu jõel ja jõe kallastel Pärnu jõe alamjooksul, kesklinna uuest kaarsillast kuni Kurgja paisuni kormoranide heidutamiseks mitteletaalse heidutusmeetodiga drooni lennutamisega päikesetõusust päikeseloojanguni;
 - 1.1.1. heidutus ei ole lubatud mustviirese elupaigas ja sellest 300 m üles- ja allavoolu Pärnu jõel ja jõe kallastel alates 1. maist.
 - 1.2. Pärnu jõe hoiualal ja sellega piirneval alal Pärnu jõel ja jõe kallastel Pärnu jõe alamjooksul Sauga jõe suudmest kuni Kurgja paisuni kormoranide heidutamiseks mitteletaalsete heidutusmeetoditega helihäiringutega (paugutid, paukpadrunid, tuuletantsija) päikesetõusust päikeseloojanguni ja peletamine laseriga ööpäevaringselt;
2. Anda luba droonivaatlusteks volitatud isikule Verner Vilgas (sünnikuupäev 25.10.1961) Kihnu laidude looduskaitseala asuvatele laidudele Sangõ (Sangelaid), Küll-laiule, Imutlaiule, Manija maastikukaitseala asuvale Anõlaiule (Anilaid) ja Sorgu looduskaitseala asuvale Sorgu saarele järgmistel tingimustel:
 - 2.1. mehitamata õhusõiduki lennutamine ehk droonivaatlus tuleb teostada punkt 2 nimetatud laiudel vähemalt 50 m kõrgusel maapinnast, laiule lähenedes ei või olla drooni kiirus kiirem kui 10 km/h ning vältida lindude parvesid;
 - 2.2. ulatusliku lindude põgenemisel tuleb droonipiloodil droon koheselt piirkonnast eemaldada ja järgmisel korral lähenemisstrateegiat muuta;
 - 2.3. droonivaatlused on lubatud teostada 7 päeva tagant. Erandina on lubatud teostada droonivaatlust lühema ajavahe tagant kui 7 päeva, kui see on tingitud ilmastikutingimustest. Sellisel juhul tuleb lennust eelnevalt Keskkonnaametit teavitada

(info@keskkonnaamet.ee).

- 2.4. droonivaatluse käigus tuleb taotlejal koguda andmed nii kormoranide pesitusarengust iga laiu kohta, kui ka kolooniate paiknemise kohta konkreetsel laiul;
- 2.5. droonivaatlustest saadud informatsioon tuleb esitada 24 h jooksul Keskkonnaametile (info@keskkonnaamet.ee).
3. Enne mehitamata õhusõiduki ehk droonide lennutamist on vajalik tutvuda Transpordiameti kodulehel <https://transpordiamet.ee/lennundus-ja-lennuohutus/droonidmehitamata-ohusoidukid/droonide-lennutamise-reeglid> oleva informatsiooniga ning vastavalt sellele saada vajadusel Transpordiametilt kooskõlastus.
4. Keskkonnaametile tuleb 09. juuniks 2025 esitada käesoleva loa Lisas 1 esitatud vormi põhjal aruanne (info@keskkonnaamet.ee).
5. Loa nõuete täitmise eest on vastutavaks isikuks Üllar Meriste (sünnikuupäev 22.02.1969).
6. Loa omanikul tuleb heidustegevustest teavitada nii kohalikku kogukonda kui ka vajadusel Politsei- ja Piirivalveametit.
7. Luba on kehtiv allkirjastamisest kuni 30. aprillini 2025.

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest arvates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

2. ASJAOLUD

MTÜ Eesti Vee-elustiku Seltsi juhatuse esimees Üllar Meriste esitas Keskkonnaametile taotlused¹ ning teadusliku põhjenduse, et saada luba kormoranide heidutuseks drooniga Pärnu jõe alamjooksul, kesklinna uuest kaarsillast kuni Kurgja paisuni ning laseri, tuuletantsija ja paugutajatega heidutamine Pärnu jõe alamjooksul tindisaartest Paikusel kuni Kurgja paisuni. Lisaks esitas taotleja taotluse drooni lennuloa saamiseks Kihnu laidude looduskaitsealal asuvatel laidudel Sangõ (Sange), Küll-laiul, Imutlaiul, Manija maastikukaitsealal asuval Anõlaiul (Anilaid) ja Sorgu looduskaitsealal asuval Sorgu saarel. MTÜ Eesti Vee-elustiku Seltsi poolt on volitatud droonipiloot Verner Vilgas. Heidutamisel ning vaatlustel kasutatakse 5. põlvkonna drooni SWELLPRO.

Pärnu jõest on kujunenud kormoranide pesitsuseelne puhke- ja toitumisala, seda eriti kevadperioodil. Arvukad kormorani toitumiskolooniad toituvad kalakoelmutel, toitudes nii Pärnu jõkke kudema suunduvatest kalaliikidest kui ka jõe püsikalastikust, mille tulemusel tugev kisklussurve vähendab seeläbi märkimisväärselt nende sigimisedukust ning kalade ellujäävust. Arvestades TÜ Eesti mereinstituudi 2024. aastal samas kohas läbiviidud toitumisuuringut, toitub kormoran bvaldavas enamuses kudevast meritindist ja vimmast. Ekspertarvamuses “Kormorani toitumise mõjud rannikumere kalavarudele”² on välja toodud, milliseks võivad seejuures kujuneda kormorani poolt kalavarudele tekitatavad kahjud. Nimetatud dokumente arvestades peame oluliseks lisada lisaks helihäiringutele ja laseriga ka drooniga heidutamise kormorani mõju vähendamiseks Pärnu jõe kalade koelmutel. Ühtasi saab drooniga kaardistada kormoranide poolt vigastatud kudekalade liigilist koosseisu ja arvukust veepinnal. Varasemalt on lindude

¹ Kirjad on registreeritud Keskkonnaamet dokumendihaldusüsteemis 10.02.2025 nr 7-9/25/2577 ja 7-9/25/2577-2 ja 25.02.2025 nr 13-11/25/3711 all.

² Timo Arula 2024, „Kormorani toitumise mõjud rannikumere kalavarudele“, leiav veebis: <https://www.agri.ee/sites/default/files/documents/2024-04/uuring-2024-kormoranid.pdf>

poolt vigastatud kalu korduvalt täheldatud, kuid ei ole täpset arvu ülesmääritud, selline seire aitaks meil paremini mõista kormoranide mõju kalastikule. Drooni kasutamine annab ka võimaluse hääletuks heidutuseks varastel hommikutundidel ja seda eelkõige tiheastustusaladel.

Vältimaks tõsist kahju kalastikule ja kalandusele suurematel looduslikel veealadel nagu Läänemeri, ei ole kormoranide ohjamisel alternatiivseid lahendusi derogatsiooni kasutamata. Sellisele järeltulele on jõutud kormorane ohjavates Läänemere äärses riikides ning see on välja toodud ka Eesti kormorani kaitse ja ohjamise tegevuskavas - „Kormorani (*Phalacrocorax carbo sinensis*) kaitse ja ohjamise tegevuskava 2023–2032³“.

Looduskaitseaduse kohaselt on looduslikult esinevate lindude häirimine Eestis keelatud. Lindude tahtlikku häirimist võib aga läbi viia, kui see on vajalik oluliste põllumajanduskultuuride või põllumajandusloomade, kalakasvatuse või muu olulise vara kahjustamise vältimiseks. Samuti võib liigi arvukuse reguleerimise eesmärgil Keskkonnaamet lubada linnunäide, välja arvatud kaitsealuste lindude näid, korjamist ja kahjustamist või jahiulukite nimekirja kuuluvate lindude aastaringset laskmist või püüdmist, kui see on vajalik põllukultuuride, põllumajandusloomade ja kalakasvatuse kahjustamise või muu olulise varalise kahju vältimiseks või loodusliku taime- ja loomastiku kaitse ning looduslike elupaikade säilitamise huvides.

Kormoranide ohjamise- ja kaitse kava alusel on teada, et kormoranide toitumise aladel võib tekkida oluline kahju kalade kudealadele. Selle alusel on põhjendatud puhul õigustatud ning õiguslikult võimalik kormorane ohjata, et piirata nende arvukust, vältida uute kolooniate tekkimist ning konfliktide suurenemist inimestega, kahju tekkimist kalapüügile ja kalade paljunemisele. Ka kormorani kaitse ja ohjamiskavas on eesmärgina sees uute kolooniate tekke vältimine ja seda eriti siseveekogudel. Peletamine ja ka heidutusjaht on selgelt välja toodud kui efektiivsed ja legaalsed meetmed probleemiga ennetavalt tegelemiseks. Kahjuks pole kava oma eesmärgi saavutanud, sest kormoranide arvukus aina kasvab.

Nagu möödunud aasta kogemus kinnitas, siis reageerib kormoran kergesti heidutusele toitumis- ja puhkealadel. Pärnu jõest on kujunemas kormoranide puhke- ja toitumisala seda eriti kevadperioodil, samas on linnupaarid seal koha sisse võtnud aastaringelt.

Droonivaatlused Sangõ (Sangelaid), Anõlaiule (Anilaid), Sorgule, Küll-laiule ja Imutlaiule aitavad planeerida kormoranide näide õigeaegset õlitamist, st planeerida tegevust perioodi, kui pojad pole veel koorunud ning vaatlusandmed annavad ülevaate laiude/saare lindude pesituskolooniate paiknemise kohta, mille tulemusel puudub kormoranide näide õlitamisel teiste pesitsevate lindude häirimine.

3. KAALUTLUSED

- 3.1. Kormoran (*Phalacrocorax carbo*) on Eesti punase nimestiku alusel soodsas seisundis olev liik⁴. Kormoranide kaitse ja ohjamise tegevuskava⁵ kohaselt on Eestis üheks ohjamise mõõdikuks sisemaal asuvate kolooniate kadumine või kahanemine. Tegevuskava eelnõus on nimetatud ohjamistegevusteks kormoranide sihipärane hirmutamine, mille käigus peletatakse (kasutades samaaegselt heli ja visuaalseid vahendeid, vajadusel kombineerituna üksikisendite kütimisega) süsteemselt linde. Tegevus on oluline teostada piirkondades, mis on sotsiaalselt või kultuuriliselt olulised inimesele või kaladele oluliste rändeteede ääres (nt Pärnu jõgi), sh ka kalade asustamise aegselt.

³ Keskkonnaameti 1.04.2024 korraldusega nr 1-3/24/134 kinnitatud „[Kormorani \(*Phalacrocorax carbo sinensis*\) kaitse ja ohjamise tegevuskava](#)“

⁴ Eesti liikide punane nimestik. Liikide ohustatuse hindamised. Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) Keskkonnaagentuur (11.03.2025)

⁵ Keskkonnaameti 1.04.2024 korraldusega nr 1-3/24/134 kinnitatud „[Kormorani \(*Phalacrocorax carbo sinensis*\) kaitse ja ohjamise tegevuskava](#)“

Vähendamaks asustatava kalade suremust läbi kormoranide kiskluse, tuleb koostöös RMK Põlula kalakasvatusega mitteletaalse heidutamise abil vähendada kormorani mõju lõhe ja merisiia asustamisele Pärnu jõe asustamiskohtades. Heidutus tuleb läbi viia nii enne asustamist, asustamise ajal kui ka pärast asustamist.

Pärnu jõe hoiualaga ei kattu ega piirne vahetult I ja II kaitsekategooria linnuliikide elupaiku. Hoiualaga kattuvad II kaitsekategooria erinevate nahkhiireliikide elupaigad ning sellega kattub III kaitsekategooria linnuliigi mustviires (*Chlidonias niger*) elupaik. Viimane on nähtav Maaameti geoportaalis <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>. Nahkhiired on öise aktiivsusega ning kui kormoranide helihäiring toimub päevasel ajal, ei häiri taotletud tegevus eeldatavasti nahkhiiri. Lühiajaline ja lokaalne laserheidutus öisel ajal eeldatavasti samuti nahkhiiri oluliselt negatiivselt ei mõjuta. Mustviirese elupaik asub Pärnu linnas Pärnu jõe suudme lähedal, Kesklinna sillast u 2 km ülesvoolu. Mustviires saabub Eestisse mai alguses. Kaitsealuse linnuliigi häirimatu pesitsemise tagamiseks on alates 1. maist keelatud mustviirese elupaigas ja elupaigast 300 m üles- ja allavoolu Pärnu jõel ja jõe kallastel kormoranide heidutamine.

Pärnu jõe hoiuala peamiste kaitse-eesmärkide hulgas on lõhe kaitse ja kalade rändetakistuste eemaldamiseks ning lõhepopulatsiooni taastamiseks on tehtud märkimisväärsed kulutusi. Seetõttu on heidutus vajalik muu hulgas Pärnu jõe hoiuala soodsa seisundi tagamiseks. Kormoranide toitumiskolooniat on õige ohjata kevadperioodil kui toimub noorkalade ränne jõest merre ja kohanemine merekeskkonnaga⁸. Samuti tuleb peletamist alustada enne lindude harjumuse tekkimist paika külastada ja seal viibida. On täheldatud, et aastaid enne koloonia

⁸ Timo Arula 2024, „Kormorani tootmise mõju rannikumere kalavarudele“, leiav veebis: <https://www.agri.ee/sites/default/files/documents/2024-04/uuring-2024-kormoranid.pdf>

rajamist testivad linnud asukoha ohutust puhkepaigana. Kevadel on kormoran koloonias häirimisaltim. Heli- ja valgushäiring toimivad just esimeste lindude saabudes tõhusaimalt⁹.

Keskkonnaameti hinnangul on loa andmine taotlusekohaseks heidutuseks põhjendatud, sest selle abil kaitstakse kalavarusid ja koelmualasid Pärnu jõe hoiualal ning kuna tegu on mitteletaalse heitutamise (peletamine laserite ja helihäiringutega), siis võib see tõenäoliselt kaasa tuua kormoranidele vaid lühiajalist stressi. Tegevus ei mõjuta negatiivselt liigi soodsat seisundit. Arvestades kormoranide tehtava kahju ennetamise vajadust ja leviku edasise laienemise piiramist siseveekogudel, on põhjendatud muude, mittekaitsealuste linnuliikide samaaegse häirimise lubamine, kuna see on ajutine ja eeldatavasti ei põhjusta pesitsuse ebaõnnestumist.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et heidutustegevuse läbiviimisel tuleb arvestada kohalike omavalitsuste nõuetega elanike häirimise vältimiseks ning vajadusel kooskõlastada tegevused maaomanikega.

- 3.2. Anõlaid (Anilaid) asub Manija maastikukaitseala Anilaiu sihtkaitsevööndis, kus kehtib Vabariigi Valitsuse 29.05.2006 määrusega nr 127 “Manija maastikukaitseala kaitse-eeskiri” kehtestatud kaitsekord. Anilaiu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on lai maastikukompleksi ja haruldaste liikide kaitse. Sorgu asub Sorgu looduskaitseala Sorkholmi sihtkaitsevööndis, kus kehtib Vabariigi Valitsuse 07.03.2014 määrusega nr 35 kehtestatud „Sorgu looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“. Sorkholmi sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on rannikuelustiku jaoks sobivate elupaikade ja kasvukohtade säilitamine ning mere- ja rannikulindude sigimisala kaitse. Küll-laid, Imutlaid ja Sangõ (Sangelaid) asuvad Kihnu laidude looduskaitseala Kihnu linnulaidude sihtkaitsevööndis, kus kehtib Vabariigi Valitsuse 04.03.2014 määruse nr 31 „Kihnu laidude looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ kohane kaitsekord. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on mere- ja rannikuelustiku jaoks sobivate elupaikade ja kasvukohtade säilitamine. Kõik nimetatud kaitsealad kuuluvad Natura 2000 Pärnu lahe linnuala koosseisu¹⁰.

Kõikidel eelnimetatud laidudel kehtib viibimise keeluaeg, kuid droonivaatluste tegemiseks ei ole vajalik laiul viibimine. Kaitsekord ei reguleeri droonivaatluseid, mistõttu kaitse-eeskirjadest lähtuvalt kooskõlastamise või sellest keeldumise õiguslik alus puudub.

Vabariigi Valitsuse 25.08.2022 korralduse nr 229 „Lennupiirangud õhusõidukitele ja geograafilised alad mehitamata õhusõiduki lendamise piiramiseks“ (korraldus) punkti 2.1 alapunkti 9 kohaselt on keskkonnakaitse eesmärgil kehtestatud lennupiiranguga ala Sangelaiul 81200N 235154E – 581222N 235356E – 581222N 235439E – 581111N 235439E – 581042N 235208E – 581113N 235136E, ala ülapiiriks on 1500 jalga (450 m) vastavalt maa- või veepinnast. Korralduse punkti 2.3. kohaselt võib Sangelaiul 1. veebruarist kuni 30. novembrini lend toimuda vaid Keskkonnaameti loa alusel.

Looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 55 lõige 6 ja 6¹ punkt 2 alusel on keelatud looduslikult esinevate linnuliikide tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, välja arvatud sama paragrahvi lõige 3 punktides 2–5 sätestatud juhul Keskkonnaameti loa alusel. LKS § 55 lõige 3 punktides 2–5 sätestatud juhud on: 2) elanikkonna ohutuse huvides; 3) lennuohutuse huvides; 4) kui see on vajalik oluliste põllumajanduskultuuride või põllumajandusloomade, kalakasvatuse või muu olulise vara kahjustamise vältimiseks; 5) õppe- või teadusotstarbel. LKS § 55 lg 6 alusel on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal keelatud, välja arvatud sama seaduse § 58 lõigetes 4 ja 5 ning §-s 58² sätestatud juhul.

⁹ Keskkonnaameti 1.04.2024 korraldusega nr 1-3/24/134 kinnitatud „[Kormorani \(*Phalacrocorax carbo sinensis*\) kaitse ja ohjamise tegevuskava](#)“

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määrus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“

Kormoranide kaitse ja ohjamiskavast lähtuvalt on üheks nimetatud tegevuseks kormoranide munade õlitamine, mida peetakse ohjamise meetodikatest kõige humansemaks lähenemiseks. Sõltuvalt aastast ja ilmastikust võib kormorani pesitsuse algus varieeruda, kuid Eestis peaks esimene õlitamine toimuma aprilli lõpus või mai alguses (sõltuvalt pesitsuse algusest). Täpsema informatsiooni saamiseks on põhjendatud laidudel teostada pesitsuseelsed vaatlused. Oluline on tagada, et droonivaatlustega ei häirita linnuliike. Arvestades teadusuuringut¹¹, mille kohaselt ei põgene suured linnud (üle 1,2 kg, sh kormoran) pesalt, kui droon on kõrgemal kui 30 m, keskmise suurusega linnud (0,4–1,2 kg) ei page pesalt, kui droon on kaugemal kui 50 m ja väikesed linnud, kui droon on kaugema kui 70 m. Lisaks on oluline, et laiule lähenedes ei või olla drooni kiirus kiirem kui 10 km/h. Võttes aluseks Keskkonnaaengtuuri seireandmed¹² taotluses esitatud laidude kohta ning seiratud lindude pesitsusaegasid, on lubatud teostatada vaatlusi 50 m kõrguselt maapinnast ning drooni lennukiirus ei või laiule lähenedes olla suurem kui 10 km/h. Drooni lennutamisel vältida lindude parvesid. Juhul, kui drooni operaator tuvastab ulatusliku lindude põgenemise, tuleb droonil koheselt piirkonnast eemalduda ja järgmisel korral lähenemisstrateegiat muuta nagu kiiruse, kõrguse, stardikauguse muutmine.

Droonivaatluste tulemusena peab selguma kormoranide pesitsusaeg ja -areng ning kolooniate paiknemise asetus konkreetsetel laidudel. Eesmärgiga, et õlitamise läbiviijad läheneks laiule õigest asukohast. Kormoranid alustavad üldiselt Eestis pesitsemist aprilli lõpus või mai alguses ning haudevältus on 28–31 päeva. Oluline on droonivaatlusega registreerida pesitsemise algus ning aeg, kui laidudel on enamik kormorane alustanud pesitsust, kuid pojad pole veel koorunud. Sellest tulenevalt on droonivaatlused lubatud teostada 7 päeva tagant. Kuna kaugseire on mõjutatud tugevalt ilmastikust, mida pikaajaliselt ei saa ette planeerida, on erandina lubatud teostada droonivaatlust lühema ajavahe tagant kui 7 päeva, millest tuleb Keskkonnaametit teavitada. Vaatluste tegemisel Sangelaiul ei tohi viibida Kihnu laidude looduskaitseala Karede sihtkaitsevööndis (liikumiskeeld 15. veebruarist 14. novembrini) vastavalt Vabariigi Valitsuse 04.03.2014 määruse nr 31 „Kihnu laidude looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ § 11 p 3.

3.3.Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet kaalunud taotluses toodud eesmäärke ning leiab, et nimetatud eesmärkidel kormoranide mitteletaalset heidutust saab käsitleda tahtliku häirimisena kalakasvatuse ja koelmute kahjustamise vältimiseks. Lisaks on Keskkonnaamet seisukohal, et kui arvestatakse antud kirjas toodud Keskkonnaameti tingimuste ja seisukohtadega, ei avalda droonivaatlused eeldatavasti mõju Kihnu laidude looduskaitsealal asuvatel laidudel Sangõ (Sange), Küll-laiule, Imutlaiule, Manija maastikukaitsealal asuval Anõlaiul (Anilaid) ja Sorgu looduskaitsealal asuvale Sorgu saare kaitse-eesmärkidele ega seisundile ning kaitsealustele linnuliikidele.

3.4.Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 53 kohaselt võib haldusorgan anda haldusakti kõrvaltingimusega. Nimetatud paragrahvi lõike 1 alusel võib haldusakti kõrvaltingimuseks olla muuhulgas (a) haldusakti kehtivusaja piiramine kindlaksmääratud kuupäevast või tulevikus aset leida võivast sündmusest lähtudes, (b) haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus või (c) haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine. Haldusakti kõrvaltingimuse võib lähtudes HMS § 53 lõike 2 punktist 3 määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Vastavalt LKS regulatsioonile on kormoranide häirimisluba haldusaktiks, mille andmise või mitteandmise otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

¹¹ Brisson-Curadeau, É., Lacombe, R., Gousy-Leblanc, M., Poirier, V., Jackson, L., Petalas, C., Miranda, E., Eby, A., Baak, J., Léandri-Breton, D.-J., Choy, E., Legros, J., Tranze-Drabinia, E. and Elliott, K.H. (2025), A meta-analysis of the impact of drones on birds. Front Ecol Environ e2809. Leitav veebist: <https://doi.org/10.1002/fee.2809>

¹² Keskkonnaaengtuur. „Väikeste meresaarte haudelinnustik 2024. a.“

- 3.5.Keskkonnaamet seab lubatud tegevusele kõrvaltingimuse, milleks on aruandlusega seotud lisakohustus.
- 3.6.HMS § 40 lg 1 sätestab, et enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Eeltoodud põhjustel on korralduse eelnõu edastatud menetlusosalistele arvamuse esitamiseks 12.03.2024 tähtajaga 18.03.2024.

- 3.7. Riigimetsa Majandamise Keskus esitas 14.03.2025 muudatusettepanekud, et punktis 1.2. tuua heidutuse piirkond laidendada Pärnu jõel Papiniidu sillast Kurgja paisuni kormoranide heidutamiseks mitteletaalse heidutusmeetoditega helihäiringutega ning teise ettepanekuna muuta loa kehtivusaega 30. aprilli asemel 15. maiks. *Põhjendusega Pärnu jõe alamjooksul on kolm autodega ligipääsetavat ühe- ja kaheaastaste lõhede asustamiskohta, mille vahel jaotada asustatavad kalad. Need kohad on Sindis, Paikusel ja Pärnu linnas Papiniidu silla kõrval. Viimane koht on tehniliselt parim ja ka kõige turvalisem kaladele. Tavaliselt asustame üheaastaseid Sindis ja Paikusel ning kaheaastaseid Papiniidu silla all. Lubatud asustamisaegse heidutuse ala ei peaks algama Paikuselt, vaid Pärnu linnas vähemalt Papiniidu sillast alates. Lõhe noorkalade asustamine Põlula kalakasvatusekeskusest Pärnu jõkke toimub siis, kui jõevee veetemperatuur on üle 6 kraadi ja enam-vähem sarnane kasvanduse omaga. See oleneb kevade arengust, on olnud aastati erinev ja jäänud ajavahemikku 15. aprillist kuni 15. maini. Viimastel aastatel on seoses kormoranide arvukuse märkimisväärse kasvuga tulnud lõhe noorkalade asustamisega viivitada ajani, mil kormoranid on suuremas osas jõelt lahkunud (aprilli lõpust kuni mai esimese dekaadini). Lõhe looduslike smoltide ränne jõest merre algab siis, kui jõevee temperatuur on 10 kraadi ja üle selle ning rände tipuaeg jääb tavaliselt maikuusse (Martin Kesleri suulised andmed). Lähtudes ülaltoodust on tarvis rakendada mitteletaalseid helihäiringuid vajadusel vähemalt 15. maini.*

Keskkonnaamet analüüsis muudatusettepanekuid nii piirkonna kui ka aja osas ning leiab, et ettepanek on asjakohane ega mõju Pärnu jõel registreeritud mustviirese elupaigale negatiivselt. Arvestades, et elupaik on Papiniidu sillast kaugemale kui 300 m, on põhjendatud asustatavate kalade kaitseks piirkonda suurendada, muudatus ei põhjusta ohtu mustviirese elupaigale. Kuna loas on lubatud heidutamine ka droonidega, piirkonnas Pärnu jõel kesklinna uuest kaarsillast, lisab Keskkonnaamet mustviirese elupaiga kaitse eesmärgil loa ostuses lisanõudeks ning kaalutlustest põhjenduse. Keskkonnaamet muudab loa otsuse punkti 1.2 ja 7 vastavalt esitatud ettepanekule ning täiendab loa otsust punktis 1.1.1 ning kaalutlust punktis 3.1.

- 3.8. Eesti Vee-elustiku Selts esitas 18.03.2025 ettepaneku, et muuta korralduses punkt 1.2. helihäiringute piirkonda. Tuginedes 3.-17. märtsini 2025 kogutud vaatlusandmetele, mille kohaselt kormoraniparved on regulaarselt koondumas toitumiseks ka Pärnu jõe ja Sauga jõe suudme ristumisalal, peame vajalikuks lubada kormoranide heidutuspaugutamist alates Sauga jõe suudmest kuni Kurgja pais.

Keskkonnaamet peab ettepanekut põhjendatuks ning muudab punkt 1.2 sõbastust vastavalt Eesti Vee-elustiku Seltsi ettepanekule. Arvestades, et alasse jääb ka Riigimetsa Majandamise Keskuse esitatud ala, kus on vajalik heidutada kormorane kalade asustamise ajal ja järgselt.

- 3.9. Eesti Ornitoloogiaühind edastas 18.03.2025 ettepanekud korraldusele. Esiteks tuleb korralduses täpsustada, kui sageli tohib Kihnu laidudel drooniga kormoranide pesitsusstaadiumit kontrollimas käia. Eesti Ornitoloogiaühing pakub, et maksimaalne lubatud sagedus oleks kord nädalas, et minimeerida laidudel pesitsevate linnuliikide häirimist. Nagu korralduses ka kirjas on, siis osade linnuliikide jaoks võib drooni 50-meetrine lennukõrgus põgenemisreaktsiooni esile kutsuda.

Keskkonnaamet leiab, et esitatud ettepanek on põhjendatud ning täiendab otsuse punkti 2.2 ning kaalutluste punkt 3.2. Lisaks täiendab Keskkonnaamet ettepanekut sageduse osas, kuna kaugseire on tugevalt mõjutatud ilmastikust, mistõttu ei pruugi erandkordades lubatud sageduse nõuet rakendada.

Teiseks pakub Eesti Ornitoloogiaühing, et lisada loa tingmusse punkt 2.1, et drooni kiiruse laiule lähenedes ei või olla kiirem kui 10 km/h. Ettepaneku tuleneb korralduses viidatud teadusartiklist.

Keskkonnaamet on ettepanekuga nõus ning täiendab otsuse punkti 2.1.

Kolmandaks ettepanekuks, et drooni operaator tuvastab ulatusliku lindude põgenemise, tuleks droonil koheselt piirkonnast eemalduda ja järgmisel korral lähenemisstrateegiat muuta (kiiruse, kõrguse, stardikauguse vms muutmine).

Keskkonnaamet on ettepanekug tutvunud ning nõus, lisades korralduse otsuses punkt 2.4 ja täiendas kaalutuse punkt 3.2.

Eesti Ornitoloogiaühing on samas ka jätkuvalt seisukohal, et kormorani munade õlitamine on ebaeetiline, ebavajalik ja ebaseaduslik ning seega pole head põhjust drooniga linde häirima minna. Aga kui seda siiski teha, tuleks rakendada eelpool nimetatud piiranguid, et vähendada asjatuid häiringuid lindudele pesitsemiseks eraldatud sihtkaitsevööndites.

3.10. Kliimaministeerium esitas 19.03.2025 ettepanekud, et täpsustada korralduses droonide lendamise ajaaken (ajavahemik, millal võib lennata) ja sagedus. See on vajalik erandite andmisest tulenevalt (lubatakse häirimine). Näiteks kord nädalas on täiesti piisav teha kontroll-lend, see väldib olukorda, et lennatakse iga päev alal ja häiritakse linde.

Keskkonnaamet on esitatud ettepanekuga nõus ning muudatus on lisatud otsuse punktis 2.3 lisades droonivaatluse lubatud sageduseks 7 päeva vahemiku, kuid kuna kaugseire on tugevalt mõjutatud ilmastikust, lisab juurde erandi võimaluse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarvo Roose

juhataja

looduskaitse korraldamise osakond

Saata: Vee-Elustiku Selts esti.vese@gmail.com; Eesti Ornitoloogiaühing eoy@eoy.ee;
Riigimetsa Majandamise Keskus kunnar.klaas@rmk.ee

Kerli Pettai

vee-elustiku spetsialist

jahinduse ja vee-elustiku büroo